honorem proximi, aut blasphema contra Deum effutiat, & nemo est, qui sceleratæ linguæ se opponat. 2. Gliscit in domo vitium luxuriæ, aut injustitiæ, non nisi uni vel alteri notum, qui tamen tacet, reos non dehortatur, nec parentibus, aut Superioribus indicat, dicens apud semetipsum: Quid hæc ad me? nolo aliena fuligine denigrari, &c. 3. Nonnunquam tale vitium in tota communitate crebrescit, & nemo loquitur, omnes tacent! cumque conscientia arguit, respondent, velut Cain respondit Domino interroganti, *Ubi est frater tuus Abel?* respondent, inquam, *Nunquid sum custos fratris mei?*

Hanc taciturnitatem ægerrime fert Deus, & luculentis etiam suppliciis plectit. In prælio illo, quo Israelitæ a Philistæis fusi sunt, Rex Saul, & filius etiam Jonathas interierunt. Quod Saul perierit, mirum non est, quia multis peccatis Deum offendit. Verum cur etiam occubuit Jonathas innocens Princeps? S. Isidorus putat illum occubuisse, quia Patrem dum pythonissam impie consuluit, ab hoc peccato non cohibuit, sed tacuit. Hæc taciturnitas fuit illi causa mortis. *S. Isidor. l. 2. c. 130.*

O quanta solicitudine laborarunt Sancti ad impedienda peccata proximi, scientes mercedem, quam Deus promisit verbis illis: Qui peccatorem converti fecerit ab errore viæ suæ, salvabit animam suam, & operiet multitudinem peccatorum. S. Hieronymus, cum ob austeritatem verborum, qua in vitia invehebatur, peccatores illi mortem minitabantur, dicere solebat: *Mori possum, tacere non possum!* S. Vitalis prostituti pudoris feminas pecuniis, dapibusque aluit, ea lege, ut a damnabili quæstu abstinerent: Idem fecit S. Joannes de Deo, aliique Dei famuli. Ipse latro in cruce socii sui blasphemias, jam cum morte luctatus corripuit, quod Christo Domino adeo placuit, ut ea die Paradisum illi appromiserit, &c. *Jac. 5.* *S. Hieron. l. 1. adv. Rufin.*

Consentire, seu participare de Peccato.

248. Alienæ malitiæ participem reddit.

ID maxime contingit in materia justitiæ, 1. si quis cum furibus, & raptoribus conspirat, illis hospitium præbet, res furtivas occultat, asservat. 2. Ad furta consilium loci, temporis suggerit, viam ostendit, scalam applicat. 3. Legitime interrogatus furtum non prodit, sed negat. 4. Res furtivas distrahit, vendit. 5. A furibus res ablatas emit, aut injustas accipit. O quam solicitus fuit S. Tobias, cum hædulum in domo sua balare audiit, clamans: Videte, ne forte furtivus sit. *Tob. 2.*

An ergo rem furtivam acceptare, asservare, aut emere non licet? Non licet! restituenda est Domino! Cum Propheta Daniel Regi Balthasar arcanam Scripturam interpretatus est, Rex illi insignia auri & argenti præmia obtulit: verum non acceptavit Daniel! Quare non? quia forsan erant de aureis & argenteis vasis, quæ Pater ejus e templo Jerosolymitano, furto asportaverat. *Dan. 5.*

Præterea consensu alienam malitiam participat, qui maligno aliorum consilio conspirat: Sic Saulus reus fuit lapidationis S. Stephani, quia in necem ejus consensit, & lapidantibus vestimenta custodivit.

PARS QUARTA.

Peccata capitalia cum filiabus.

Superbia.

249. Est vitium periculosissimum animæ.

PAvones cum in juventute madefiunt moriuntur. Cum crista producere incipiunt, languent & ægrotant. VV. art. disc. font. 48. ex. 1. Ita superbi nihil sufferre possunt, & cum prospera fortuna caput erigunt, animo languescere & ægrotare incipiunt, ac in alia etiam scelera cadunt.

Nemo magis a dæmone decipitur, quam superbus. Quidam Valens de suis meritis præsumptuosus putabat se Angelorum ministerio frui, & fuere dæmones, qui illi serviebant. Quondam cum noctu acum perderet, dæmon sub specie Angeli lucis illi lumen attulit. Macarium Superiorem suum despexit, inquiens, quod ejus directione non indigeret. Cum multitudo Angelorum illi appareret, jubens ut Christo adventanti obviam progrederetur, cella egressus, dæmon sub specie Salvatoris adoravit. Demum in vincula datus, extra Monasterium ejectus est. E. *Superbia* n. 2.

Sicut folium fructificans in arbore viridi, Homo comparatur folio; sicut enim *Eccli 14. v. 19.*

enim arbor, quo magis foliis superbit, tanto minus fructum facit: ita homo, quo magis externo splendori studet, tanto ineptior est ad bona opera producenda. C. in Eccli. 14. v. 19.

Apologus Æsopi est de asino & leone: Cum asino gallus aliquando pascebatur, leone autem asinum aggresso, gallus exclamavit, & leo, (ajunt enim galli vocem timere) fugit. At asinus ratus leonem propter se fugere aggressus est leonem: ut vero procul hunc persecutus est, quo non amplius galli vox perveniebat, conversus leo devoravit asinum: Hic vero moriens clamabat: *Me miserum & dementem, ex pugnacibus non natus parentibus cujus gratia in aciem irrui?* Asinus hic denotat stolide præsumptuosos, qui ex superbia involant in officia, quibus pares non sunt. C. Eccli. c. 6. v. 3.

250. Ejus signa, ac indicia.

Inhærere pertinaciter suis opinionibus: aliorum consilia spernere: affectare laudes aliorum, aut procurare: tristari de laude aliorum, aut prælatione: conqueri de ingratitudine: suo gradu non contentum vivere: omnem occasionem captandæ gloriolæ quærere: immodice lætari de bono successu negotii in oculis hominum gesti, econtra de malo tristari. Sanch. 7. p. c. 2. fol. 894. & seq.

Quidam ex fastu, cum ex humili fortuna evecti sunt, mutarunt sua insignia & nomina: sub Ferdinando II. quidam nomine *Biterkraut* rogavit Cæsarem, ut sibi nomen mutaret: subrisit Cæsar aitque: si non vis vocari Biterkraut, vocare mea pace *Sauerkraut*. Augustus in infantia vocabatur Thurinus, dein nomen assumpsit Augustus: Zeno vocabatur Ariomesius, Eudoxia vocabatur Athenais, Olympias vocabatur Mirtalis. Græci passim mutabant sua nomina, sic Callimachi, Pomponii, Læti, Actii Sinceri, sunt ficta nomina. Hodiedum haud minor est superborum stupiditas: qui vocatur Beck scribit se Pistorium, qui vocatur Schneider scribit se Sartorium, qui vocatur Bluem, scribit se, de monte florum &c. D. 4. 99.

Severus Sulpitius erudite describit, in quas vanitates statim erumpat, qui ab humili gradu ad altiora ascendit: dilatat philacteria sua, ab omnibus vult honorari, ad splendorem exornat vestes, supellectilem &c. D. 6. 67. Etiam in rosariis, & scapulari elucet superbia.

Libenter audire adulationes, indignari veritati. Cotys Rex Thraciæ delire sibi imaginabatur, se nuptias celebrare cum Minerva: finito ergo pretioso convivio misit aulicum in interius conclave, exploratum, an Minerva jam adveniisset? ferenti nuntium nondum advenisse, jaculo cor transfixit: Missum alterum, & eadem nuntiantem itidem occidit. Tertius aliorum infortunio cautior illusit stultescenti, retulitque advenisse Minervam, interim dum Rex inquirit, fuga se subduxit D. 11. 96.

251. Semper conjunctam habet stultitiam.

In Hebræo Textu legitur: *In Angelis suis reperit stultitiam:* Qualis hæc stultitia? quia Lucifer præsse voluit. M. conc. 15. ass. 1. n. 7.

Sapor Rex Persarum vocavit se Regem Regum, Principem syderum, fratrem solis & lunæ, nonne stolidus fuit? Menocrates Medicus hanc unam mercedem ab iis, quos curaverat, petiit, ut eum Jovem dicerent. Hinc scripsit ad Regem hoc titulo: *Jupiter Menocrates Agesilao Regi salutem.* Cui Rex vicissim: *Agesilaus Rex Menocrati sanam mentem.* Nestorius Hæreticus arrogantia tumens promisit in concione populo, se cuique cælum daturum. Domitianus Imp. primus fuit, qui se Dominum ac Deum vocari jussit. C. Exod. 9. v. 9.

Superbia vocatur stultitia; sicut enim humilitas est sanitas animi, ita superbia est ejus insania; quia humilitas est veritas, superbia autem est vanitas, falsitas, vanaque de se opinio. C. Eccli. 6. v. 3.

In schola Christi quid posset esse stultius, quam humanas laudes inordinate appetere iisque vane delectari: Honores & dignitates quærere: Sanctitatem & justitiam famæ aucupandæ gratia simulare: Insolenter sibi attribuere, quæ non conveniunt: Mente inaniter intumescere: Elato corde aliquid ultra vires attentare: alios arroganter contemnere. Suo judicio plus æquo & pertinaciter inhærere. Discordias cum aliis gerere: Nolle se aliis subjicere: Acceptum beneficium extenuare aut contemnere: Atqui hi omnes sunt actus superbiæ. Lohn. Biblioth. h. l. §. 1.

252. Punitur a Deo.

Angeli e cælo pelluntur: Ædificatores turris Babel in Sermone confundun-

tur:

tur: Pharao in mari suffocatur: Nabuchodonosor in bovem mutatur: Balthasar regno, & vita privatur: Holofernes a femina obtruncatur: Amman in patibulo suspenditur: Antiochus a vermibus absumitur &c. B. ser. 13. n. 24. C. Ex. 9. v. 9.

Fiant sicut fœnum tectorum: Fœnum in tectis omnes injurias aeris patitur: ita omnia mala a Deo effunduntur super superbos &c. B. ser. 71. n. 18. Ex superbia sunt bella. C. Eccli. 10. v. 8.

Regum quidam, uti narrat S. Antoninus, in Ecclesia audiebat cantare hunc versiculum: *Deposuit potentes de sede*. Dubitabat de veritate hujus textus, & non esse in cælo & in terra credebat, qui suo se regno privare valeret. Postliminio in flumine lavabat, venit Angelus, induit formam & vestem Regis, redit in aulam cum proceribus. Interim miser Rex obsoletis laciniis instar mendicabuli tectus ad aulam rediens ridetur, pro stulto habetur, donec bene castigatus, & ab Angelo suæ superbiæ admonitus regno restituitur. D. 9. 3.

Superbiæ pœna ordinarie est, quod Deus superbum in alia peccata labi permittat. Monachus illibate castus tam devote servivit Deo, ut dignus fuerit quotidie cælico pane pasci. Cum autem de seipso magna sentire cæpit, in turpissimas cogitationes lapsus, quanto magis defecit, tanto fordidiorem panem de cælo accepit, ita ut tandem ad fæculum redire decreverit. Verum in via cum ad Monasterium divertit, & fratribus salutis monita daret, resipuit, & Deo miserante pœnitentiam egit. E. *Docere* n. 1.

Innocent. III. l. de Vilit. hom. *Superbia turrim Babel evertit, linguas confundit, prostravit Goliath, suspendit Amman, interfecit Nicanorem, peremit Antiochum &c.* C. Exod. 9. v. 9.

253. *Est odibilis Deo & hominibus.*

Præsepe Domini cathedra fuit, in qua docuit humilitatem: Bernardus ait: *Jam clamat exemplo, quod postea prædicaturus est verbo &c.* S. punct. 150. fol. 471. *S. Bern. serm. de Resurr. Dom.*

S. Ambrosius ait: Recordare omnem vitam Salvatoris a partu Virgineo, usque ad patibulum crucis, & non invenies nisi stigmata paupertatis &c. S. p. 154. fol. 497. Sanch. 7. p. c. 2. fol. 898.

S. Climacus ait: sicut turpe est alienis vestibus superbire; ita indignum est de bonis a Deo acceptis sese offerre. Vitium hoc præsertim triplicem statum hominum afficit, divites, litteratos, & contemplativos, primi de temporalibus, secundi de spiritualibus, tertii de cælestibus bonis gloriantur, omnes tres autem Deo furantur suam gloriam. Sanch. 7. p. c. 2. fol. 892.

Deus dona naturalia & supernaturalia homini non dedit, ut de iis ambitiose se efferat, sed ut ea ad Dei gloriam & animarum salutem distribuat ac impendat. Sanch. 7. p. c. 2. fol. 896.

Eoipso quod sit injuriosa Deo, est etiam odibilis coram homine; quia ex ea nascitur injustitia & avaritia, quæ duo vitia turbant, & evertunt omnem Rempublicam: S. Gregorius ait: *Cunctis superba cogitatione tumentibus inest clamor in locutione, amaritudo in silentio, dissolutio in hilaritate, furor in tristitia, erectio in incessu, rancor in responsione*. Quæ omnia sunt coram homine odibilia. C. Eccli. 10. v. 7.

Maxime superbia insidiatur Regibus & Principibus, qui nullum, præter Deum Superiorem agnoscunt: hinc Justinianum Imp. admonuit Agapetus Diaconus: *Si honore perfrui vis, præsta te communem omnium benefactorem; nihil enim adeo attrahit benevolentiam, quam beneficii gratia &c.* C. Eccli. 10. v. 7.

254. *Familiarem habet jactantiam.*

Card. Hugo ait: *Pavo habet caput serpentis, vocem dæmonis, passum latronis, pennam Angelicam, tota pulchritudo ejus est in cauda*. In hac descriptione præsertim notabilis est *vox dæmonis*: quomodo ergo loquitur dæmon? semper jactabunde: *Terminos populorum, & principes eorum deprædatus sum*: a Christo voluit credi. Dominus totius terræ: *Hæc omnia tibi dabo &c.* Ita faciunt superbi, deprædicant sua facta heroica, laudant possessiones &c. Dæmon vult esse similis Deo: ita superbi omnibus volunt esse similes: cum fermo fit de arte aut scientia aliqua, illi statim omnia nosse volunt: annuunt oculis, & capite, & volunt videri omnia devorasse &c. *Hugo Card. in 3. Reg. c. 10.*

Quidam facinora ab aliis audita tanquam sua narrant: Videntur mihi similes illi Joanni Annio, qui patriam suam Viterbium supra Romam laudaturus lapidem occultis characteribus insignitum in sua vinea defodit: cum lapis postea a vinitoribus inventus est, ille ad Senatum cum jubilo cucurrit gloriatusque est, ex characteribus lapidis clare desumi, quod Viterbium bis millenis annis ante Romam ab Iside, & Osiride originem sumpserit &c. D. 9. 63.

Isa. 14. Lucifer philautia dementatus jactanter sibi applausit: in cælum ascendam, similis ero Altissimo. Sic omnes faciunt, qui superbia dementantur, proponunt sibi molimina grandia per se, non per Deum. Et quid fit? Deus diffat eorum conatus instar fumi, eum in modum quo Luciferi jactantiam depressit: *Verumtamen ad infernum detraheris! &c.*

255. *Quomodo compesci debeat.*

Quidam Dei famulus, cum a dæmonibus apparentibus ratione suarum virtutum laudaretur, ad parietem accurrit, scribitque: *Perfecta caritas, purissima oratio, incorrupta castitas*. Quoties dein vana cogitatio illi inciderat, legit has virtutes, perpenditque, quantum adhuc ab iis distaret. Sanch. 7. p. c. 2. fol. 906.

Eccli. 10. Cogitet & perpendat homo motiva, quæ affert Ecclesiasticus contra superbiam 1. Quia odibilis est coram Deo, & hominibus. 2. Quia causa est injustitiæ, rapinæ, contumeliæ & doli. 3. Quia homo, etsi Rex sit potentissimus, ex natura sua est vilissimus. 4. Quia honor omnis, uti & vita, brevis est & vanus. 5. Quia homo post mortem erit esca serpentum & vermium. 6. Quia superbia est apostasia a Deo. 7. Quia Deus subvertit thronos, opes, pompas, & memoriam superborum, humiles autem elevat & firmat. C. Eccli. 10. a v. 7. seq.

Septuaginta Interpretes interrogati a Ptolomæo, quo pacto vitare quis possit superbiam? Responderunt: *Si cogitet, quod Deus superbos deprimit, mites autem, & humiles exaltat*. Sic Deus contrivit superbiam Pharaonis per Moysen, Goliæ per Davidem, Pharisæi per Publicanum, Absalomi per Joab, Adoniæ per Salomonem, gigantum per diluvium, quin & Petri gloriantis se moriturum pro Christo, per ancillam &c. C. Prov. 16. v. 18.

Qui sibi de externis qualitatibus superbe blandiuntur, cogitent, se in id genus qualitatibus vel ab ipsis bestiis superari! Corporis proceritate major est Elephas, fortitudine major est leo, cantu & vocis modulatione majores sunt cygni & luscinia. Pulchritudine majores sunt aves & scorta. Ædificandi peritia sagaciores sunt apes. Celeritate pedum expeditiores sunt lepores. Visu acutiores sunt capreæ & aquilæ. Auditu subtiliores sunt asini. C. Jer. 9. v. 23.

256. *Dedocetur apud sepulcra mortuorum.*

S. Chrysostomus ait: *Est sepulcrum nostræ humiliationis schola*. Et Augustinus: *Respice sepulcra, & vide, quis servus, & qui Dominus, discerne si potes vilium a Rege, fortem a debili*. Diogenes stabat ante cumulum ossium meditabundus: quæsitus ab Alexandro quid ageret, respondit: quæro ossa Patris tui Philippi, & invenire non possum &c. B. serm. 17. §. 2. & 3. *S. Chrys. hom. 3. de Lazar.*

Sicut cineres lignorum discerni non possunt, ita neque cineres hominum: non erit differentia inter doctum & rudem, potentem & debilem, divitem & pauperem &c. B. ser. 31. n. 31. S. p. 125. fol. 387. & seq.

Quidam frater Liffardus porcis pascendis adhibitus, istud officium se indignum esse ratus voluit ex Monasterio profugere: verum a spiritu ad sepulcra mortuorum ductus, & fœtorem putrescentium cadaverum intuitus non prius reductus est, quam promiserit, se a Monasterio non recessurum. E. Verbo *Angelus* n. 15.

Rex David numerato populo per cædem septuaginta millium virorum adeo exuit superbiam, ut dicat de seipso: Humiliatus sum nimis.

Qui visis mortuorum cineribus fastum non ponit, eum reprobatum puto: unde infelicissimum judico Abimeleech, qui percussus a muliere vocavit armigerum suum, & ait: Percute me, ne dicatur, quia a femina interfectus sum. Quid enim hæc vanitas in morte, ubi omnes homines humiliantur? *Jud. 9.*

257. *Compescitur per tribulationem.*

Depone magnitudinem tuam absque tribulatione. Id est, ut explicat S. Thomas: antequam tribulatio tibi a Deo immittatur ad tuam humiliationem. S. p. 150. f. 471.

Alphonsus Rex Castiliæ blasphemare jactitare solebat, quod, si in mundi Genesi Creatori adstitisset, multa melius sapientiusque voluisset ordinare. Admonitus tantæ impietatis, cum diu non resipuit, tandem fulmine in eius cubiculum decidente ad mentem, humilemque subjectionem ac pœnitentiam reductus est. D. 9. 3.

Æsopus a Chione interrogatus, quid faceret Jupiter, reposuit: *Excelsa deprimit, humilia extollit*. C. Ex. 9. v. 9.

Su-

Superbiam gentium humiliavit Deus bellis & cædibus, juxta illud: Regnum a gente in gentem transfertur propter peccata, superbiam & divitias, prout legit versio Syriaca: sic Persæ injuriis affecti ab Assyriis eos spoliarunt Monarchia, & Persas Græci, & Græcos Romani. C. Eccli. 10. v. 8.

Dan. 5. Cor Nabuchodonosoris elevatum est, & spiritus illius obfirmatus ad superbiam, ideo depositus est de solio suo, & gloria ejus ablata est. Sic Deus solet, ut humiliet superbos.

1. Mach. 5. Illi quos misit Judas Machabæus ad custodiam terræ, dum irent ad prælium, dixerunt: Faciamus nobis nomen, & eamus pugnare contra gentes! verum hic fastus male ipsis cessit &c.

2. Mach. 5. Antiochus minitatus est, quod Hierosolymam venire, & in congeriem sepulcrorum illam convertere velit. Verum Deus percussit illum insanabili plaga.

258. *Est peccatum universale.*

Nemo putet superbiam tantum adhærere purpuræ, adhæret etiam laciniis, neque docti solum, sed etiam rudes idiotæ sibi imaginantur excellentiam, eum fere in modum, quo spicæ, quanto magis sunt vacuæ, tanto altius caput erigunt.

Eccli. 10. Superbia, ait Ecclesiasticus, *initium est omnis peccati*; nam 1. secundum rationem communem superbia invenitur in omni peccato; quia est aversio a Deo, quæ est superbia. Alii ita legunt: *initium peccati dicitur omnis superbia*; omnis enim superbia post se trahit aliud peccatum; quia est amor sui immoderatus, quem S. Augustinus vocat amorem instantem. 2. Quia peccatum Adæ, quod fuit superbia, initium erat omnis peccati. 3. Alii dicunt primum peccatum fuisse Luciferi superbientis, a quo & Adami, & posterorum peccata omnia orta sunt. 4. Superbia est initium omnis peccati, id est, plerorumque peccatorum: imo nonnulli hominum superbia pleni sunt, nihil cogitant, dicunt & agunt, nisi ut magni sint. Denique S. Gregor. ait: *Omnis peccati initium est superbia, per hanc enim* (diabolus) *succubuit, per hanc se sequentem hominem stravit.* Et S. Bernardus: *Superbia sicut origo est omnium criminum, ita ruina omnium virtutum.* C. Eccli. c. 10. v. 7.

S. Greg. lib. 34. Moral. c. 18.

S. Bern. de interd. dom. c. 41.

Protoparentes, cum audierunt a serpente: Eritis sicut Dii, propter appetitum excellentiæ comederunt de ligno. Ex eo maledicti hujus peccati radicem in posteros propagarunt; quis enim est tam abjectæ mentis, qui sibi non in seipso complaceat?

Præsertim hæreticis & hæresiarchis familiare est vitium; omnes enim dum honoris fastigium, quod affectabant, non consequebantur, rebelle caput contra Ecclesiam extollentes, hæreses confiarunt, uti Valentinus, Marcion, Montanus, Novatianus, Arius, Lutherus & alii. C. 2. Petr. 2. v. 10.

259. *Post se trahit contemptum.*

Docet evidens experientia, quod Deus superbis resistat; nemo enim minus consequitur affectatum honorem, quam superbus, nemo & magis contemnitur. Sunt in orbe vitiosissimi homines, avari, lascivi, gulosi, & aliis sceleribus dediti, isti tamen in conversatione hominum magis tolerantur & amantur, quam superbi.

Rhinoceros corvum in ripa quiescentem voluit suo cornu elidere, sed ictu, quo potuit validissimo in proximam rupem impegit, & cornu suum confregit. Cui dein magnis doloribus decumbenti corvus cum risu respondit: Frater, ubi robur tuum stupendum? nimirum quia in hoc uno posuisti totum, hoc perdito amisisti totum! nescisti parvam esse virtutem corporis, nisi adsit virtus animi! Nempe nihil humilitate fortius, nihil superbia debilius! Samsonis fortitudo non ex ossibus tantum, sed a spiritu fuit. C. Eccli. 6. v. 3.

Nabuchodonosor præcepit Holoferni, ut omnes Deos terræ eliminaret, ut ipse solus Deus diceretur. Sed in opprobrium denique cessit consilium. Una femina fecit confusionem in domo Regia, amputato Holofernis capite &c.

Antiochus ascendit Hierosolymam, & intravit sanctificationem cum superbia, & accepit altare aureum, & minitatus est excidium toti genti Hebræorum &c. Verum gravissima ægritudine correptus & exesus ita fœtuit, ut fœtorem illius exercitus tolerare non potens, eum instar morticini cadaveris desperexerit. *1. Mach. 1.*

Ambitio.

260. *Appetit rem fluxam, & periculosam.*

SAul in humili statu erat probus, factus Rex erat sceleratus: David ut pastor erat castus, ut Rex adulter. B. serm. 14. §. 4.

Post

Post mortem honores non distinguent nobilem a plebejo. B. serm. 16. n. 8. 9. serm. 17. §. 3. ser. 45. n. 10. M. conc. 15. ass. 1. C. Gen. fol. 833. col. 1. & 2. Vide Tit. *Honor Mundanus. Dignit. Eccles.*

Ridiculi sunt tituli, quos affectarunt nonnunquam barbari Principes: Sapor Rex Persarum ad Constantinum in litteris ita se scribebat: Sapor Rex Regum, Socius syderum, Frater solis & lunæ &c. Rex Bisnagæ hunc titulum sibi attribuebat: Sponsus fortunæ, Deus terrarum, Rex Regum, Dominus Nobilium, Magister mutorum, Imperator trium Imperatorum, quem octo partes terræ formidant, Victor vincentium, Venator Elephantum, Dominus orientis, occidentis, meridiei, & septentrionis, Dominator universi maris &c. Soldanus Ægypti ita se nuncupat: Salamandro Omnipotens Dominus Carthaginis, Dominus Jordanis, Dominus Orientis, Dominus Bethleemi, Dominus Paradisi, Dominus inferni, Dominus liberi maris, Dominus solis & lunæ, Defensor Imperatoris Abyssiniæ, Dominus Christianorum, Judæorum, & Turcarum, Rex Regum, amicus Deorum &c. Solimannus Carolo V. in hunc sensum rescripsit: Solimmannus invictissimi & Nobilissimi Ottomannorum stematis Imperator Turcarum, Rex Regum, Dominus Dominantium, Dominator, & terror orbis &c. D. 2. 55. Vv. art. disc. font. 91. ex. 4.

Varamus Princeps Persiæ ad Chosroam Regem suum hoc titulo utitur: Varamus amicus Deorum, Serenissimus Victor & hostis tyrannorum, Supremus Moderator procerum, Dux exercituum Persarum, Princeps sapientissimus &c. Vicissim Chosroas rescripsit: Chosroas Rex Regum, Dominus Dominantium, Dominator populorum, Princeps pacis, salus hominum, inter Deos homo, & inter homines Deus &c. D. 9. 52.

261. *Est scandalosa in homine Christiano.*

Dum Apostoli certabant, quis eorum esset major, Christus statim parvulum advocare, & de scandalo loqui cæpit: Quare? S. Hieronymus ait: *Poterant eos quos ad fidem vocabant, per suum scandalum perdere, dum viderent Apostolos inter se de honore pugnare.* B. serm. 45. n. 11.

Dum Jacob & Esau de primogenitura contendunt in utero, quis pati debuit magis nisi Mater? ita Ecclesia patitur ab ambitiosis. S. p. 110. fol. 326.

Christus coronatus est spinis ob nostram superbiam, & hodiedum Corpus Christi, quod est Ecclesia, spinis cruentatur ab ambitiosis. S. p. 21. f. 639.

Quid magis indignum Christiano, qui ad Deum creatus est, quam adorare diabolum? id autem fit per ambitionem! Dæmon promisit Christo omnia mundi regna, si eum cadens adoraverit. Ubi advertit Bern. aitque: Videsne quod ambitionis via adoratio sit diaboli? S. p. 20. f. 629.

Primates & Satrapæ adorarunt Nabuchodonosoris Statuam, ut Regi placerent. O quoties ambitiosi adorant idolum Christo inimicum, ut altius irrepant. S. p. 20. fol. 360. M. conc. 15. ass. 2. n. 1.

Quid turpius in homine Christiano, quam nunquam satiari honore? id fit in ambitioso: Quicunque honorifica munia administrant, ait Seneca, semper habent, quod conquerantur, putantque sibi plura deberi: Prætor conqueritur, quod non sit consul, consul, quod non sit primipilus, primipilus, quod non habeat plures reditus, & quæ sunt similia. Amman habebat omnia, quæcunque desiderare posset, & tamen infelicem se reputavit, quia satis honoris non recipiebat a Mardochæo. Cæsar noluit pati Superiorem, & Pompejus non parem. D. 12. 24. Et C. Isa. 14. v. 15.

262. *Non assequitur honorem, quem affectat.*

Ambulaverunt post vanitatem. Qui umbram fugit, faciem soli obvertit: qui vero umbram vult captare, eo ipso tergum obvertit soli, & umbram non deprehendit. Ita a pari &c. B. fer. 45. n. 10.

Tota nocte laborantes nihil cæpimus. Ita merito conqueri possunt ambitiosi. S. p. 110. fol. 326.

Non inveniet fraudulentus finem suum, id est ambitiosus; ait Beda. S. p. 110. f. 327.

Ambitiosus multa quærit, pauca invenit, & plurima perdit. M. conc. 15. ass. 2.

Sicut in ludis Veterum, cum Imperatores pecunias, vestimenta aliaque inter populum projiciebant, multi loco munerum nil nisi verbera referebant; ita cum fortuna suas dotes distribuit, multi quidem sunt, qui ad ea consequenda omnem laborem impendunt, nihilominus plurimi nil nisi contemptum & oppressiones adipiscuntur: hinc tot querimoniæ ambitiosorum conquerentium, quod sua merita, sua capacitas non condigne coronetur &c. D. 7. 1.

Cardinalis Volfæus in Anglia summas dignitates assecutus ambiebat Summum Pontificatum: cum vero cerneret Carolum V. Imperatorem suis votis obsistere, vindictam coquere cæpit, ac Regi

suo

suo Henrico persuasit, conjugium cum Catharina, quæ erat Caroli amica, nullum esse. Ea res fuit initium Apostasiæ Regis & totius regni. Postliminio Regi exosus Volsæus, bonis omnibus spoliatus, cum Londinum captivus ducitur, seipsum, ut creditur, veneno interfecit. D. 10. 91.

Frater laicus occulte studio litterarum contra obedientiam se occupat. Diabolus illi in specie Angeli apparens dicet, eum a Deo in Episcopum Halberstadiensem destinari. Infelix diabolo credens tempore, quo mortuus est Episcopus, e Monasterio exiens, cum noctu hospitis equum furatur, deprehensus, & suspensus est. E. Verbo *Apostata*. n. 6.

263. *Multa mala causat.*

Jacob & Esau colluctantur in utero de primogenitura, quis alius propter hoc bellum patiebatur quam Mater? ita ambitiosorum contentione patitur aula, Respublica, Monasterium. B. ser. 45. n. 11.

Sicut navigantes, dum ventum laxatis velis nimium hauriunt, nonnunquam in scopulos alliduntur: ita ambitiosi, si favores humanos nimium captant, sæpe repente in extremam infelicitatem præcipitantur. D. 10. 91.

Monachus ambiens dignitatem Abbatis puero illi ministranti venenum dedit, dicens: si hos pulveres supra cibos Abbatis sparges, tenerrime te amabit. Puer medietatem tantum cibis injecit, & sic Abbatem necavit. Succedente in locum æmulo, puer eodem remedio uti volens, alteram medietatem super cibos novi Abbatis sparsit, & sic quoque ipsum occidit. T. n. 168.

Recte Climacus de humilitate ait: Superbia ex Angelis dæmones, humilitas ex dæmonibus angelos facit. Monachus de meritis suis superbiens in peccatum libidinis cadit, & a dæmone insultante deridetur, demum desperans ad sæculum redit. C. Isa. 14. v. 15.

Ipsam damnationem post se trahit; multo enim plures salvantur in statu privato, quam in dignitate: tolluntur in altum, ut lapsu graviore ruant, feriuntque summos fulmina montes. C. Is. 14. v. 15.

Qui in excelso vitam agunt, multorum detractionibus, invidiæ, censuræ, & odiis expositi sunt. C. Is. 14. v. 15.

Ambitio semper fons & origo fuit hæresum: cum enim hæresiarchæ culmen honoris, quod affectabant, consequi non poterant, contra Ecclesiam rebelle caput extulerunt. C. 2. Petri 2. v. 10.

264. *Palliatur prætextu gloriæ Dei, aut Virtutis.*

S. Gregorius ait: Superbiam & ambitionem personat facie honoris, & gloriæ Dei. S. punct. 35. fol. 151.

Multi sub schemate humilitatis affectant gloriam, affectare videntur contemptum, ut æstimentur, de his Plutarchus: *Qui hujusmodi præcepta tradunt, in specie fastidientes gloriam, eam sectantur.* Sunt veluti remiges, qui faciem ad puppim obvertunt retro, & tamen se antrorsum remigiis promovent. D. 7. 16.

Multi ut ad sublimia subsellia arrepant, dicunt se id facere, ut gloriam Dei promovere, animarum salutem procurare, justitiam administrare possint. Quanto magis in animo superbiunt, tanto magis exterius humilitatem spirant: Ita loquitur de ambitioso S. Ambrosius: *Ut dominetur aliis, prius servit, curvatur obsequio, ut honore donetur, & dum vult esse sublimior, fit remissior.* S. Ambr. in Luc. l. 3.

Absalon hominibus ad judicium venientibus mirum in modum blandiens, ajebat: Videntur mihi sermones tui boni & justi, sed non est, qui te audiat constitutus a Rege! Quis me constituet judicem super terram? Ecce! ingentem zelum videbatur spirare pro justitia, revera autem satagebat lucrari affectum populi, eumque a Patre suo avertere, ut tanto potentius prosequi posset rebellionis flagitium, & in regale solium deturbato parente eluctari &c. 2. Reg. 15.

265. *Infelicem exitum sortitur.*

Abimelech filius Jerobaal callide procuravit se eligi per amicos ex parte Matris suæ. Sed postea pessime id succesfit utrique. Judic. 9.

Absalon hominibus ad judicium Regis venientibus blandiendo, & parenti Davidi detrahendo, ambiens regnum dicebat: Videntur mihi sermones tui boni & justi, sed non est, qui te audiat constitutus a Rege. Quis me constituat judicem super terram? Sed, o quam infelici exitu luit suam ambitionem! 2. Reg. 15.

Adonias filius Hagith corde elatus ajebat: Ego regnabo! Regnavit: Sed quamdiu? Modicissimo tempore: Paulo post interfectus est! 3. Reg. 1.

Jeroboam ad votum, & applausum Ahiæ 1. Reg. 11.

Ahiæ Sylonitis ad solium regale, ascendit, regnans super decem tribus Israel. Sed quomodo se habuit? Pessime!

3. Reg. 16. Zambri videns Hela Dominum suum Regem Israel temulentum occidit eum, & regnavit post eum! Quamdiu? tantum septem diebus!

4. Reg. 15. Sellum filius Jabes conjurans contra Zachariam Regem Israel Dominum suum interfecit eum, ascendensque solium regnavit pro eo. Quamdiu? unico mense! dein ipse interfectus est. Vid. Tit. *Magnates, Reges, Aulici &c.* Lib. 5.

Vis, mi Christiane, feliciter vivere & mori, & insuper tam coram Deo, quam coram mundo magnus esse? Memento, quod *servus Dei* sit titulus nobilissimus, & pretiosior, quam sint mundi principatus; servire Deo regnare est. Deut. 34. v. 5.

266. *Præcipua regnat in aulis.*

Jacob & Esau colluctabantur in utero de primogenitura: O quot in aulis colluctantur, ait Hugo, ubi se transformant in varias figuras. Amman dum omnes dormiunt, vigilat, nequis vel nocte sibi gratiam regis furetur &c. S. p. 210. f. 326.

Sicut caritas patiens est, benigna est &c. Ita ambitiosi patientiam, benignitatem simulant, & mille mala perferunt, ut evehantur: ideo Petrus Blesensis ambitionem vocat, simiam Caritatis. S. punct. 20. fol. 639.

Multi ambiunt Prælaturas, ipsumque regimen animarum, non considerantes onus angelicis etiam humeris formidandum, & periculum suam perdendi animam pro alienis. C. Isa. 14. v. 15.

Sicut in aulis Regum & Principum feminæ sunt potentissimæ, adeo, ut quod sæpe apud Neptunum Nerei non valent, valeant Syrenes; ita ambitio in magnis Principum aulis maxime dominatur in altero sexu: Athalia, ut regnaret, omne semen regium internecione delevit. Mater Neronis admonita, ut filii exaltationem in thronum Cæsareum exoptare desineret, fore ut ipsa a filio exaltato sit occidenda, reposuit: occidat, modo imperet. Mater Zebedæi petiit filiorum prælationem, ut & ipsa posset in filiis imperare. Eva non prius obtulit pomum gustandum Adamo, sed ipsa prior gustavit, ut & ipsa prior in Deam transformaretur. Sic feminæ prærogativam regiminis sibi arrogant supra viros. S. punct. 110. fol. 325.

267. *Est laboriosa servitus.*

Amman totis noctibus vigilat aliis dormientibus, nequis ei vel nocte gratiam regis furetur, & qua tandem mercede id multi faciunt? non alibi, quam uti quis dixit: cruore ventos emimus. *Gigantes gemunt sub aquis*, ubi Gregorius: Elati omnes dum affequi honorum celsitudinem cupiunt, sub ponderibus populorum gemunt. Et Bernardus: nihil est in hac vita laboriosius, quam desideriis terrenis æstuare, unde exclamat: O ambitio, ambientium crux, quomodo omnibus plages, & omnes torques. S. Ambrosius ad illa verba: *Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me*, ita: Habet hoc ambitio domesticum periculum, ut enim dominetur aliis, prius servit. S. punct. 110. fol. 326.

Sicut caritas patiens est, benigna est, omnia suffert, omnia sustinet, ita ambitio multa sufferre debet, ideo a Petro Blesensi vocatur simia caritatis. S. p. 20. fol. 630. M. conc. 15. ass. 2. n. 1. C. Num. 26. v. 3.

S. Paulinus ait: *Blandum nomen bonos, sed mala servitus.* Et Philo: cogitet qui honorem affectat, tempestatem se affectare. Et S. Greg. quid est potestas culminis nisi tempestas mentis. Et S. Bern. ambitio ambientium crux, nihil acerbius cruciat, nihil molestius inquietat &c. Num. 16. v. 3.

Nunquam vidistis fabros murarios, qui per clathra & scalas in fastigia turrium ascendunt? pauci sunt, qui ad hanc artem valent; sæpe enim dum supremum cacumen attigerunt, vertigine correpti, in ima delapsi vitam perdiderunt. Ita pauciissimi sunt, qui in suprema dignitatum fastigia perperam eluctati, non Dei gratiam, & æternam salutem amiserunt &c.

268. *Nullum scelus non audet.*

Filius Nabuchodonosoris mortuum patrem exhumavit, & vulturibus prædam dedit, ne denuo ad thronum, ut antea resurgere possit. S. p. 111. fol. 332.

Absalon contra patrem rebellia arma induit. S. lb. fol. 332.

Ipsum diabolum adorat, ait Bernardus, ut regnet. S. punct. 20. fol. 629.

Cosroas Persarum Monarcha Medarsen natu minorem filium in Regni socium adsciscit, sed a Sinochio natu majore inter-

cerficitur. En ambitio etiam sanguinem contra sanguinem collidit. A. 1. lect. 2. num. 9.

Quam cœca & scelerata sit ambitio, ex infanticidio Regis Herodis licet conjicere. Paoletti in Festo Ss. Innocentum.

Aaron absentem Moysen forsan interiisse putans ambiebat principatum populi, & ideo, ut aucuparetur affectum populi, in ejus petitionem de conflando vitulo facile consensit. C. Ex. 32. v. 5.

Ambitio multa peccata post se trahit; ambitiosi enim quamlibet occasionem arripiunt crescendi per fas aut nefas. C. Isa. 14. v. 15.

Est causa apostasiæ & hæresum; ambitiosi enim cum ad suas spes & dignitates, quas in Ecclesia prætendebant, pervenire non potuerunt, facti sunt Ecclesiæ hostes, & hæresiarchæ. C. Isa. 14. v. 15.

Nullum elementum est nocivius, quam ignis: huic autem comparatur ambitio: 1. Sicut ignis sursum tendit, ita ambitio ut honorum culmina conscendat. 2. Sicut ignis quo plures materias arripit, eo magis exardescit: ita ambitio. 3. Sicut ignis terræ inclusus eam quatit, & terræ motum concitat: ita ambitio omnia movet, omnia turbat. 4. Sicut ignis sua subtilitate omnibus rebus se insinuat, easque depascit: ita ambitio omnibus actionibus se inserit, easque sibi incorporat. C. Prov. 30. v. 16.

269. *Est nota stultitiæ.*

Multi ex ethnicis Imperatoribus eo insaniæ pervenerunt, ut prodiis haberi voluerint, uti Caligula, Alexander Magnus, Antiochus, Heliogabalus, Commodus Claudius, & alii. Audierunt forte, quod in terra vices Deorum gerant, & statim hoc elogium attribuerunt personæ, quod attribuere deberent officio: contigit illis, quod asino, qui statuam Junonis gerebat, cum enim vidit populum omnem genua flectere, hunc honorem sibi deferri putabat. D. 10. c. 97.

Quo magis Christianus ab exemplo Christi & Sanctorum recedit, eo stultius agit: Christus autem, cum quæreretur ad regnum, fugit, & vitam privatam egit. Sancti dignitates fugerunt, & coacti ingemuerunt: tales fuerunt S. Ambrosius, Chrysostomus, Martinus, Gregorius, Malachias, Augustinus, Fulgentius & alii. C. Isa. 14. v. 15.

Nemo hominum est, qui non pacem ac quietem amet; ambitiosus autem veluti fluctibus maris agitatur, ob distractiones, & curas, quibus honorem aucupari, aut tueri debet contra æmulos. C. Isa. 14. v. 15.

Bene ambitiosis potest aptari parabola illa, quam proposuit Joathan, quod oliva, vitis, & ficus noluerunt sibi regnum accipere. Rhamnus vero arbor exigua & vilis regimen usurpare præsumpsit, infelici successu. Si homo vertigini obnoxius fabrum murarium agere, & in altam turrim conscendere vellet, nonne stulteseceret, quia gravissimi lapsus, mortisque periculo sese exponeret: Ita multi delirant, qui suæ sibi conscii incapacitatis ad alta honorum, officiorumque fastigia assurgunt, non sine periculo, & se, & alios præcipitandi in ruinam &c. *Judic. 9.*

Amor proprius.

270. *Plerumque vitiat bona opera.*

SCirpus *Humectus videtur, antequam veniat Sol*: sic opus bonum ex perverso amore profectum emarcescet, si sol justitiæ olim erit oriturus. S. punct. III. fol. 330. B. serm. 26. n. 26. & seq.

O quot bona opera ibi in judicio invenientur, ex amore proprio, subtili malo, vitiosa. B. serm. 26. n. 26.

Solus hic amor est, qui nos separat a caritate Dei. S. Apostolus Paulus interrogat quis nos separabit a Christo? an fames, an nuditas, ac persecutio? sic enumerat Paulus integrum malorum catalogum, & in fine concludit: Hæc omnia non separabunt nos a Caritate Dei. Quid ergo? Nos ipsi, per amorem proprium: ita subnectit S. Bernardus: *attende quanta enumeraverit Apostolus, minime tamen adjiciens: Nec nos ipsi.* B. ser. 43. n. 5. S. punct. 36. fol. 257. Vide Tit. *Voluntas propria.*

Qui solum ideo operatur, ut sibi prosit, merita nulla colligit; ait enim S. Chrysostomus: Mercenarius, qui hoc solum facit, ut manducet; sine causa ambulat in domo: sic & nos, si sola hæc facimus, quæ ad nostram pertinent utilitatem, sine causa vivimus super terram. *S. Chrys. hom. 33. in c. 20. Matth.*

Sicut parentes putant se venustissimas habere proles, etiamsi multis aliis deformiores sint: ita quilibet putat, sua opera esse perfectiora aliis &c.

Dicitur de simiis, quod præ cæteris animantibus formam suam immoderate ament, & dum proles generant, illas præ nimio amore stringendo suffocent.

Ita

Ita multi in suis operibus sibi adeo complacent, ut iis meritum coram Deo adimant, &c.

271. *Quid, & qualis sit.*

Hic, de quo loquimur, amor non est naturalis; tantum enim abest, ut hic vitium sit, ut potius a Deo præceptus, & mensura sit amoris proximi: Amor, de quo loquimur, est privatus, & immodicus, ait Basilius, quo quis proprium commodum quærit præpostere, inordinate, nimio affectu, & tendit in partem sensitivam erga honores, divitias &c. Sic primi parentes vitiose amarunt se propter affectum omniscientiæ: Nimio sui amore Adam peccavit, ait August. S. pun. III. fol. 328.

Petrus dicens: *Tu scis, quia amo te*, non excludit amorem naturalem sui ipsius, ait Cajet. S. pun. III. fol. 330.

Signa amoris proprii sunt 1. Cum nostra delicta ut levia, delicta vero proximi ut gravia intuemur. Rex David, quamdiu opinabatur a Propheta sibi alienum delictum proponi, rigidus atque austerus erat, inquiens: *Filius mortis est vir iste!* verum cum se Prophetæ parabola accusari sensit, totus mansuetus misericordiam imploravit. Si vere & sancte amamus, *Justus modius, æquusque sextarius* debet esse, quo tam nostra, quam aliena crimina metimur. S. punct. III. fol. 329. Secundo, cum commoda nostra quærimus, proximi vero bona vel mala negligimus; ait hanc in rem Theophylactus: quemadmodum in membris cum unum lædi*Theoph. in 2. ad Tim. 3.* tur, & reliqua lædantur necesse est, sic in Ecclesia, qui proximum negligit, & seipsum curat, sibi ipsi officit.

Sicut falsa amicitia est, quæ mea potius quam me diligit: ita falsus amor est, qui sua commoda Deo & proximo præfert.

Formica laboriosum quidem est animal, sed nemini nisi sibi ipsi laborat: ita multi sibi dumtaxat consulunt, & ad bona vel mala proximi minime attendunt.

Nullum animal impensius amat suos fœtus, quam asinus, & simia: ita multi, nonnisi suos partus, sua consilia, suas operationes adorant.

Ut suus cuique morbus videtur atrocissimus: ita suum cuique incommodum maxime dolet, &c.

272. *Plurima peccata post se trahit.*

S. Thomas docet, amorem proprium esse primam radicem omnis peccati. Hæc *D. Claus Spicil. univers. Pars II.* peccata enumerat S. August. quid amor ipse, inquit, tot rerum vanarum, atque noxiarum? Et ex hoc mordaces curæ, formidines, insana gaudia, discordiæ, lites, bella, insidiæ, iracundiæ, inimicitiæ, fallacia, adulatio, fraus, furtum, rapina, perfidia, superbia, ambitio, invidentia . . . atque immunditiæ, quas turpe est etiam dicere . . . & quidquid talium malorum in mentem non venit, ab illa perversi amoris radice venit, cum qua omnis filius Adam nascitur. S. pun. III. fol. 330. *S. Aug. de civ. Dei 22.*

Malus amor sui contrarios effectus post se trahit illis effectibus, qui ex bono amore sequuntur, uti enumerat S. Aug. Illa in ipsa, hæc in Domino gloriatur: illa quærit ab hominibus gloriam, hinc autem Deus conscientiæ testis maxima est gloria, &c. S. pun. III. fol. 328.

S. Paulus: *Erunt homines seipsos amantes, cupidi,* (amatores pecuniæ, avari) *elati, superbi, blasphemi, parentibus non obedientes, ingrati, scelesti, sine affectione* &c. Ecce! quot rami ex una radice, &c. S. punct. III. fol. 329.

Et quid mirum pessimos effectus, & peccata sequi ex amore proprio, quia inimicus est Dei. S. Aug. ait: *Si totum hominis bonum est amare Deum, totum hominis malum est, amare seipsum.* S. pun. III. fol. 328. in fine. B. serm. 41. n. 6. *S. Aug. in Man. c. 26.*

Iterum S. Aug. *Fecerunt civitates duas amores duo: terrenam amor sui usque ad contemptum Dei, cælestem vero amor Dei usque ad contemptum sui.* B. serm. 41. n. 6. S. punct. III. fol. 328. *S. Aug. l. 14. de civ. Dei c. 28.*

Dicitur quod equa, conspecta in aquis sua forma, adeo amore sui exardescat, ut in rabiem agatur. Ita multi, dum suas dotes, & qualitates in seipsis admirantur, insolentes, & intolerabiles fiunt.

Obstinacia Judicii.

273. *Est malum ortus ex superbia.*

SAnctus Bern. ait: In corde duplex est lepra, propria voluntas, & proprium consilium: hæc illorum est, qui zelum Dei habent, sed non secundum scientiam, sequentes errorem suum & obstinati in eo, ita, ut nullis velint consiliis acquiescere: hi sunt unitatis divisores, inimici pacis, caritatis expertes, vanitate tumentes, placentes sibi, &c. S. pun. 117.

Quod tales judicant, & quod intelligunt, hoc ceu primam ac summam æstimant veritatem: & quod ipsis videtur, in-

quit Balduinus, quasi sacrosanctum adorant &c. S. punct. 118. fol. 369.

Cum Henricus Angliæ Rex leges ferret libertati Ecclesiæ præjudiciosas, restitit ei Thomas Cantuariensis Episcopus, & propterea fuit Episcopatu, & bonis omnibus privatus & in exilium ejectus. Crimen hoc eo magis fuit damnabilis obstinaciæ, quia Rex scire potuit, Thomam in juventute a B. Virgine fuisse casula prodigiose donatum: cum enim coætanei illius laudarent donaria a suis Dominabus accepta, ipse subintulit se pretiosissimum clenodium (intelligebat castitatem) a Domina sua (subaudiebat Beatissimam Dei Genitricem) accepisse. Cum autem intraret Ecclesiam, sanctissima Virgo illi in capsula pretiosam casulam attulit, cujus artificium nemo agnovit. E. *Maria*. n. 45.

Unde obstinacia hæreticorum in suis sectis, & præsertim Lutheri, qui nemini cessit? ex insolentissima superbia, qua se Doctorem omnium Doctorum, supra mille Augustinos jactitavit, addens, se nec Papæ, nec Cardinalibus, nec Episcopis, nec Imperatori, nec Regibus & Principibus cessurum, &c.

Tom. 4. Witeb. f. 457. To. 2 Witten. f. 158.

274. *Est indecens & præsumptuosa.*

Sunt, qui spiritum contradictionis habent, numquam sentiunt, quod alii, ac si essent perpetui interpretes veritatis, Scripturæ glossatores, Rabbi super terram, Doctores irrefragabiles, qui soli Spiritum Dei haberent. *Plenus sum sermonibus, coarctat me spiritus uteri mei* &c. gloriatur ille. S. punct. 121.

Verbis contendere, ait Augustinus, est non curare quomodo error veritate vincatur, sed superior evadere velle, quod juvenum est, ac elati animi. S. punct. 121. fol. 376.

Joannes Abbas contra omnium consilia in interiorem eremum se recepit, ubi putavit se velut Angelum sine cibo & potu vivere posse. Post octo dies fame compulsus, redit, & pulsans recipi cupit: quæritur quis esset? reponit, se esse fratrem Joannem. Sed respondebatur, fratrem Joannem factum fuisse angelum. Ita tota nocte delusus fuit antequam admissus. Sanchez 7. part. c. 2. fol. 913.

cen. 4.

Cain post increpationem Domini resipiscere debuisset, sed pejor factus est, ipsumque fratricidii scelus commisit.

Durissimæ cervicis fuerunt, qui venerunt ad comprehendendum Dominum; illos unico verbulo Christus ad terram prostravit, dein auriculam Malchi sanavit, sed illi nec miraculi manifestatione, nec beneficii pietate ad misericordiam commoti sunt, &c.

Nullus est Doctissimorum hominum in universo orbe, qui non fateri deberet, etiamsi mille libros devorasset, se plura ignorare, quam scire. Item se cum omni sua scientia necdum assecutum esse scientiam infimi Angeli, aut etiam ipsius diaboli in rebus naturalibus. Cum ergo supercilium supra omnes attollere, & nemini cedere cogitat, merito illi exprobratur: qui suus ipse Magister est, stultum habet pro discipulo, &c.

275. *Est valde periculosa.*

Væ qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismet ipsis prudentes. Talis enim, qui neminem consulit & suo solius judicio utitur, infelicius impinget, quam stultus. S. punct. 122. *Isai. 5.*

Heron, postquam Deo diu servierat, a dæmone seductus, in puteum se præcipitat, educitur quidem a fratribus, sed quoniam obedientiæ se subjicere noluit, misere perit. Alius a dæmone persuadetur, ut filium instar Abrahæ sacrificaret, hanc esse Dei voluntatem. Et certe Monachus id fecisset, nisi filius sibi fuga consuluisset. Sanch. 7. part. c. 2. fol. 908.

Obstinacia etiam in rebus bellicis & politicis ordinarie grandem ruinam post se trahit. Numantia, quæ se Romanis dedere, eorumque gratiam acceptare noluit, funditus devastata est. Par obstinacia fuit Novæ Carthaginis; cives maluerunt se cum suis thesauris conflammare, quam Scipioni dedere: quin imo cum Princeps Asdrubal in templo Æsculapii a Scipione genuflexus veniam, ac gratiam rogaret, illius uxor id furiose exprobrans Marito, filios, & se ipsam ante illius conspectum obtruncavit. Parem in modum obstinacia in peccatis ordinarie æternam ruinam causat. Theat. trag. hist. 28. n. 1. 2. & seq.

Appian. in bell. Lybic. Plutarc. in Vitam Scipion.

Heron Monachus postquam quinquaginta annos in eremo transegit, sui judicii tenacissimus non aliud quam suum consilium amplectebatur, adeo ut a dæmone, sub forma Angeli lucis sibi comparente deceptus in puteum se præcipitavit, putans se non posse lædi. Extractus a fratribus & tertia die mortuus in sua obstinacia perseveravit. E. Verbo *Consilium* num. 1.

Mo-

Monachus peccata omnia venialia fugere volens incidit in desperationem. Sed precibus S. Mariæ de Ognies sanatus, dum sub nigros lapillos spuit, liberatur. E. *Venialia*.

276. *Punitur a Deo.*

Paschasius adeo sanctus, ut etiam miracula faceret, Laurentium contra Symmachum defendit, & licet unanimi sententia populi refutaretur, tamen Laurentium digniorem Pontificatu usque in finem vitæ tenuit. Post mortem in thermis ardere visus est a Germano Episcopo Capuano, interrogatusque cur pateretur? reposuit suam obstinaciam in culpa esse. E. *Pertinacia* 3.

Obstinacia judicii est fons & origo omnium hæresum. Hæresiarchæ omnes vel ex superbia, vel ex vindicta, quam vis per Pontificum oracula, per Patres, per Concilia, & etiam per prodigia falsitatis fuerint convicti, tamen noluerunt videri errasse, maluerunt se & innumerabiles animas in æternam perniciem præcipitare, quam suum errorem fateri & revocare, &c.

Exod. 5.

Pharao nec per blandimenta Moysis, nec per flagella Domini potuit emolliri, tandem in fluctibus rubri maris periit.

Obstinati sunt sequaces Luciferi, qui licet lumine naturali agnoscere poterat, creaturam non posse esse creatorem, tamen assurgere in solium Divinitatis, & similis esse voluit Altissimo; ideo æterna confusione in infernum precipitatus est. Ita multi, dum contra monita & consilia omnium suo judicio pertinaciter innituntur, tandem suismet laqueis capti intricantur, & sine remedio confunduntur, &c.

Voluntas propria.

277. *Est fons & origo omnis mali.*

Anguifugæ duæ sunt filiæ dicentes affer, affer. Quænam est hæc Mater, quæ filiæ? Sanctus Bernardus ait: *Propriæ voluntatis duæ sunt filiæ insatiabiles clamantes: affer, affer: siquidem nec animus vanitate, nec corpus voluptate satiatur.* B. serm. 17. n. 27.

Primum cælum, & prima terra abiit: olim inter fideles erat cor unum, & anima una, omnimoda fidelitas, sinceritas, pietas, &c. Quare nunc non amplius? Respondet S. Bernardus: *Nonnisi quod propriam sequamur voluntatem.* M. conc. 8. §. 1. n. 3.

Lucifer propriam voluntatem sequens seipsum de cælo præcipitavit. M. conc. 8. §. 1. n. 8. *Ubi propria voluntas dominatur*, ait Ruffinus, *salus esse non potest, sed perditio.* M. ibid. num. 8.

Si voluntas propria non esset, infernus non esset; *In quem inferni igne desævient*, ait Bernardus, *nisi in propriam voluntatem?* M. Ibid. n. 13.

Qui voluntatem propriam sectatur, quasi vivus secum infernum circumfert, nullibi quietem invenit. A. lect. 5. n. 24.

Sicut nequam uxor domum turbat; ita propria voluntas animam innumerabilium peccatorum & imperfectionum onere premit, & assidue cruciat; quia Deo & hominibus repugnat, & eam amplectentem quasi veneno enecat. C. Eccli. 26. v. 10. in fin.

Fortior est voluntas fortuna, ait Seneca, in utramque partem ipsa res suas ducit, beatæque ac miseræ vitæ sibi causa est.

Senec. Epist. 92.

278. *Est inimica Deo.*

Primo: quia se ejus dominatui subtrahit, cui tamquam auctori suo jure deberet servire. 2. Quia omnia, quæ Dei sunt, ad se rapit per inexplebilem ambitionem. 3. Quia Deum vellet non esse Deum: vellet enim Deum peccata sua aut vindicare non posse, aut nolle, aut nescire, &c. S. punct. 117. fol. 358.

Sanctus Apostolus Paulus omnes creaturas provocat ad certamen: quis nos separabit a caritate Dei? &c. Ubi S. Bernardus advertit: *cum tot ac tanta dixisset, unum, scilicet propriam voluntatem reticuit.* Una ergo propria voluntas separat a Deo. A. 1. lect. 5. n. 11.

Rom 8. S. Bern. l. de conse.

Petrus Apostolus, quem Christus ob trinam professionem constituit Ecclesiæ caput, nihilominus cum Redemptori passionem dissuasit, audire debuit: *Vade retro Satana.* Cur Satanam vocat? quia se opponere voluit voluntati Dei. O quot sunt adhuc Christiani, qui in adversitatibus contradicunt Deo: *absit, non erit hoc*, &c. A. lect. 5. n. 18.

Matt. 16.

Nos Deum ad nostram voluntatem flectere vellemus, quia nimis addicti sumus maledicto verbo illi: *Volo*. Paoletti. Fer. 4. post Dom. 1. Quadr.

Voluntas mala efficitur, quia recedit a Deo, hic ipse enim recessus jam est injuriosus summo Bono, id quod explicant S. Augustinus ait: *Nemo quærat causam efficientem voluntatis malæ, non est.*

S. Aug. l. 12. de Civ. Dei.

est efficiens, sed deficiens, quia nec effectio, sed defectio est.

Propria voluntas Deum impugnat, & adversus eum extollitur, ait S. Bernar. Ipsa est, quæ paradisum spoliat, infernum ditat, sanguinem Christi evacuat, & ditioni diaboli mundum subjugat: *Cesset voluntas propria, & infernus non erit; in quem enim desæviet ignis ille, nisi in propriam voluntatem?*

S. Bern. ser. 5. de Resurr. Dom.

279. *Est nocentissimus hominis hostis.*

Stephanus Cantuariensis ait: *Homo subtrahit tibi terram, tu tibi cælum, nemo magis tibi inimicus te ipso.* B. serm. 24. num. 36. 37.

S. Bern. de voluntate propria: Hæc adversus Deum inimicitias exercet, quid enim odit, aut punit Deus præter voluntatem propriam? cesset voluntas propria, & infernus non erit; in quem enim ignis ille desævit, nisi in propriam voluntatem? S. pun. 117. fol. 358. & B. serm. 69. n. 2.

S. Aug. deplorat, quod a sua voluntate factus sit servus, & mancipium concupiscentiæ: suspirabam ligatus non ferro, sed ferrea mea voluntate: quippe ex voluntate perversa facta est libido, ex libidine consuetudo, ex consuetudine necessitas, & tandem *homo carnalis sum venditus sub peccato*. S. punct. 117. fol. 367. in fine.

Quis infensior homini, quam dæmon? sed homo propriam sequens voluntatem sibi ipsi dæmon est: ita Climacus: *qui sibi ipsi dux esse vult spreto duce proprio, non jam indiget dæmone tentante, quia factus est dæmon sibi.* A. lect. 5. n. 19.

Clim. ap. Gerson de disc. Vitæ. c. 3.

Non omnia peccata a dæmonis instinctu proficiscuntur, sed a perversa voluntate: sæpe canis dormiens excitatur, ita docet S. Thomas, & Gennadius. A. lect. 5. n. 19.

Insurgat mundus, caro, & totus infernus, pugnent contra nos omnes tentationes & persecutiones, nihil est, quod hominem malum facere possit, nisi propria voluntas accedat; dicit enim S. Aug. *Mala voluntate quisque miser efficitur, sed miserior potestate, qua desiderium malæ voluntatis impletur.*

S. Aug. l. 3. de Trin.

280. *Vitiat bona opera.*

In die jejunii vestri invenitur voluntas vestra. Non tale jejunium eligit Sponsus, ait Bernardus. Idem est de aliis actionibus piis, si ex voluntate propria procedant. S. pun. 117. fol. 368. Isai. 58.

S. Petrus dum lavari a Christo recusat nonne se humiliat, & tamen reprehensus est, quia sub hac humiliatione voluntas propria fuberat. Cur Domino Deo placuit Sacrificium Abrahæ; non vero Jephte? Respondeo quia hic ex propria voluntate vovit Sacrificium. S. punct. 117. fol. 368.

Grande malum propria voluntas, qua fit, ut bona tua bona non sint. *S. Bern. super Cantica.*

Propria voluntas mala est, nisi tam in prosperis, quam adversis æqualiter adhæreat Deo: v. g. si sanus es, dulcis est tibi voluntas Dei! si ægrotas, amara est tibi, male agis; *quia non vis dirigere voluntatem tuam ad voluntatem Dei*, ait S. Aug. *sed voluntatem Dei vis curvare ad tuam.* S. Aug. in Ps. 35.

Grande malum propria voluntas, ait S. Bern. *qua fit, ut bona tua tibi bona non sint.* S. Bern. ser. 1. de Resurr. Dom.

Voluntas propria sibi ipsi lex esse vult, sic volens temperari a passionibus carnalibus, ut neque velit conatus adhibere necessarios, sine quibus virtutes possideri nequeunt. Vult carnis castimoniam sine castigatione carnis: vult puritatem cordis sine vigiliarum labore: vult patientiæ gratiam sine exasperatione convitii: vult humilitatem Christi sine mundani honoris jactura: Verbo: Vult consequi futura bona, ut præsentia non amittat. Cassian. in Ps. 13.

Sicut uxor litigiosa & tumultuosa omnia turbat in domo, ita propria voluntas totam interiorem domum sus deque vertit, hominibus & Deo repugnat. C. Eccli. 26. v. 10.

Effatum est Devotissimi Ludovici Blosii: *Melius est sobrie & continenter adgloriam Dei manducare, quam rigidam antiquorum Patrum abstinentiam ex propria voluntate sectari.* Quare melius est? quia ille manducans recitando Orationem Dominicam confidentius ad Deum dicere potest: *Fiat voluntas tua*, quam iste jejunans, &c.

281. *Sibi ipsi contrariatur.*

Adamus volens immortalitatem per pomum, mortem invenit.

Jonas Niniven fugiturus illuc deportatur.

Absalon bellum contra Patrem instruens in bello perit: sic *in circuitu impii ambulant*, quo non volunt, tenduntur. M. conc. 8. ass. 1. n. 5.

Joseph

Joseph venditur, ut pereat, & per hanc ipsam venditionem elevatur. M. lb. num. 6.

Rachel filios, quos petiit, impetrat, & vitam perdit. M. lb. n. 7.

Petrus vult manere in monte Tabor, & sic, si ejus voluntas fuisset impleta clavos cæli non obtinuisset, ait Sanctus Ephrem. M. lb. n. 9.

Eva voluntatem suam quærendo, de Paradiso expulsa est. M. lb. n. 10.

Qui *in lege Domini meditatur die ac nocte*, justus, qui voluntatem Dei in omnibus sectatur, illi omnia, quæcumque faciet prosperabuntur: jam dicite: nonne juxta Philosophos *appositorum eadem est ratio*? homini igitur impio, qui suam sectatur voluntatem omnia infortunate succedunt, &c. A. lect. 5. n. 21. S. Aug. de Verb. Apost.

S. Greg. l. 9. Mor. c. 2. S. Gregorius ait: *Quod stulte per culpam geritur, hoc in agentis pœnam mirabiliter ordinatur.*

Osee 10. *Cunfundetur Israel in voluntate sua.* Nam primo confundetur, hoc est turbabitur, & nullam quietem inveniet in suis consiliis; ideoque cum caro semper concupiscit adversus spiritum, inter hos litigantes requiritur arbiter. Secundo confundetur, hoc est, loco quæsitæ gloriæ ignominiam reportabit: Jonas fuæ voluntati obtemperans à cete deglutitur. Segn. Manna 29. Mart. numer. 1. & 5.

Bona voluntas est, quæ in omnibus conformis est voluntati Divinæ: si huic contrariatur, homo in se semper inquietus, turbulentus, & sibi ipsi contrarius erit; quia veritissimum illud: *Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis.*

282. *Est instrumentum dæmonis, quo nos decipit.*

Sicut hamus esca tegitur; ita dæmon etiam operibus piis nostram voluntatem propriam inserit, ait Sanctus Henricus Suso. M. conc. 8. ass. 1. n. 11.

Cistercienses Monachus transire ad Camaldulenses Eremitas petiit. Dimissione importune impetrata prius ad Ædem Lauretanam peregrinari constituit. Ibi ab homine ignoto amicissime ad piscatum invitatus pergit ad mare, & piratis venditur. Transfertur in Epirum & custos gregum constituitur. Demum occasionem fugiendi nactus ad littus maris, unde venerat, festinavit, navim Venetam transeuntem invocavit, a qua Venetias deportatus, denique ad suum Mona-

sterium rediit, & veniam delicti deprecatus denuo susceptus est. J. 121.

Infernalis tentator, ut hominem peccatorem audacem faciat in malo, persuadet illi, nihil esse facilius quam conversionem ad Deum; ad hanc enim, ipsamque salutem non plus requiri quam seriam voluntatem, & hanc utique esse facillimam: verum misere decipit; voluntas enim pravis habitibus occupata, cum vult converti non potest, & hæc est maxima pœna peccati. Ita S. Augustinus inquiens: *Cum vult, non potest, quia quando potuit, noluit, ideo per malum velle, perdidit bonum posse.*

Qui primo catenæ annulo ligatus est, revera tota catena vinctus, victusque est. Primus annulus in vitiorum catena, propria voluntas est, hanc si infernalis victor homini injicit, facile illum in omnia quæcumque vitia trahit, &c.

Hypocrisis.

283. *Simulat sanctitatem, nequitiam tegit.*

Pictores, dum forte Crucifixum suis livoribus spirantem pingunt, ante eum varios actus, & affectus confingunt, ita, ut ab his, qui rem ignorant, sancti crederentur: sed siquis veniat, & pretium offerat, facile Crucifixum vendunt: sic hypocrita *dabit cor suum in similitudinem picturæ*: etiamsi Sanctus videatur occasiuncula pretii, aut gloriolæ vendunt Deum. S. punct. 20. fol. 72.

Vix scelus est, quod sub hypocrisi non perpetretur: Jezabel sub prætextu prædicationis, & jejunii vult Naboth occidere: Absalon sub specie peregrinationis in Hebron contra Patrem rebellat. Saul sub specie Religionis & Sacrificii tegit avaritiam. Joab sub specie oculi pacis interficit Amasam, &c. S. punct. 20. fol. 78. seq. M. conc. 1. n. 6. 7. seq.

Quidam Guido de Lacha per omnem vitam habetur pro Sancto, post mortem convincitur de hæresi, corpus illius exhumatur, & comburitur. Sed ecce! ossa illius continuo supra ignem erant in aere suspensa, dum autem Episcopus sacrum legit, ceciderunt ossa in ignem, & auditi sunt dæmones clamare. O Guido! O Guido, jam non possumus amplius te servare, & defendere. Lucianus Instr. Cath. Serm. 30. in fine. E. *Hæreticus* n. 7.

Jezabel voluit senatui in Jezrael persuadere, quod Nabothum juste occidat, 3. Reg. 21.

& ideo illi præcepit: Prædicate jejunium. Heumen. fol. 178.

Judæi in morte Christi, cùm viderent centurionem & multos alios converti, novum odium in Christum conceperunt, volentes ei, quem nondum sciebant jam esse mortuum, crura frangere, sed quem prætextum huic crudelitati obtenderunt? *Ut non remanerent in cruce corpora Sabbato.* Joan. 19. En Sabbatum prætexunt! crudelitas fuit. Costerus de Pass. Med. 47.

Triginta argenteos nolunt mittere in corbonam, quia pretium sanguinis est: econtra animam contaminare hoc sanguine non metuunt. Idem Med. 18.

284. *Sibi ipsi maxime nocet.*

Eleazar in prælio Elephantem stravit: insignis victoria! sed ab Elephante lapso obtritus est: ita hypocrita, licet vitia supprimat, superbiendo succumbit. S. punct. 20. fol. 80.

Hypocritæ vocantur arbores autumnales, infructuosæ, *bis mortuæ*; nempe ante conversionem per opera evidenter mala; & dein post conversionem per opera apparenter bona. S. punct. 20. fol. 74.

Quid damnosius, quam quod hypocrita operum suorum merita perdit? Neronis aureo hamo piscantis prodigalitatem totus mundus deridet; quia sæpe ob pisciculum unius oboli perdidit hamum centuplo pretiosiorem. Hæc eadem dementia est hypocritæ, ob modicam gloriolam, ait S. Hieronymus, amittit meritum operis S. punct. 20. fol. 75.

Aranea sese eviscerat propter exiguam, quam capere vult muscam; ita hypocrita vires atterit ob vanam gloriolam, ait Card. Hugo. S. punct. 20. fol. 75.

Dolendum certe, quod cum homo Christianus per opera sua æternam mercedem mereri posset, hanc pro inani laudis humanæ fuco commutet. Quid vanius? *Oculus, qui eum viderat, non videbit, neque ultra intuebitur eum locus suus.* Ubi S. Gregorius: Quis est locus hypocritæ, nisi cor adulantium? ibi quippe requiescit, ubi favores invenerit. S. punct. 139. fol. 438.

285. *Fugienda tam in se, quam in aliis.*

Dum Apollonius Dux missus ab Antiocho Hierosolymam ingressus est, pacem simulans quievit usque in diem Sabbati, & tunc feriantibus Judæis arma arripuit, omnesque trucidavit. Tu qui pius esse cupis, fuge hypocritam; quia aliquamdiu quidem pacem simulat; sed denique vitiorum pestem tibi afflabit, &c.

Eam habet malitiam hypocrisis, ut culicem exhorrescat, Camelum autem deglutiat. Judæi, & Principes Sacerdotum conscientiæ sibi duxerunt, intrare prætorium Pilati, ne contaminarentur. Sed in mortem Christi innocentis consentire, parum curarunt.

S. Hieronymus ita detestatur hypocrisim, ut ajat: *Intus Nero, foris Cato, totus ambiguus, monstrum est, sicut Læo & Draco chymæra est.*

Magna est vafrities hypocritæ, vult bene servire Deo, ut sibi tamen non sit male: una manu cælestem, altera mundanam gloriam captare videtur: S. Gregorius illum comparat cum Simone, qui crucem quidem Christi portavit, non tamen cum illo mortuus. Sic hypocrita corpus quidem per abstinentiam affligit, sed tamen per amorem gloriæ mundo vivit. S. Greg. lib. 8. Mor.

Eleazarus, cum ab amicis rogaretur, ut comestionem carnis porcinæ & fugienda mortis tormenta saltem simularet, adeo detestatus est hanc simulationem, ut gloriosissimam potius mortem, quam odibilem vitam elegerit, metuens, ne alii suo simulationis exemplo perverterentur. 2. Mach. cap. 6.

S. Gregorius ait: Vult hypocrita scire Divina eloquia, nec tamen facere: vult docte loqui, nec tamen vivere. Est duplici corde, melleo & felleo. C. Jac. 1. v. 8. S. Greg. l. 15. Mor.

Herodes, ait S. Chrysostomus, devotionem promittit, sed gladium acuit, & malitiam cordis depingit calore humilitatis. Hujus personam repræsentant hypocritæ, qui dum ficte Deum quærunt, illum nunquam invenire merentur. S. Chrys. in Matt. cap. 7.

Et S. Bernardus: Hypocritæ volunt esse humiles sine despectu, pauperes sine defectu, bene vestiti sine solicitudine, delicatæ pacis sine labore, aliis adulantes, aliis detrahentes, mordaces ut canes, dolosi ut vulpes, superbi, ut leones, &c.

286. *Confundetur in Judicio.*

Confundemini sicut quercus defluentibus foliis: quercus in hyeme denudatur foliis: *Revelabit condensa.* Ubi Titelmannus: sylvæ condensæ dicuntur propter frondium & ramorum densitatem: ita hypocrita nudus meritis stabit in judicio. S. punct. 134. fol. 423.

Sterquilinum nive contectum albescit, sed nive soluta per solem fordescit: ita &c. S. punct. 139. fol. 437.

Velut

Velut somnium avolans non invenitur: ubi Gregorius: Quid est vita hypocritæ, nisi quædam visio phantasmatis, quæ hoc ostendit in imagine, quod non habet in veritate. S. punct. 139. fol. 437.

Christus meledixit ficui, quia præter foliorum speciem nihil præfetulit: ita hypocrita maledicetur in judicio. M. conc. 1. n. 8. 9.

Ridiculum quid narrat P. Cherubin de Spoleto: Rusticus quidam recentia cerasa attulit Dominationi suæ: Domina domus arrepta corbe in interius cubiculum secedit, & ita intemperanter in his frugibus helluatur, ut sex, & septem simul & semel tumentibus buccis devorarit. Vidit hæc omnia per jannæ cardinem rusticus. Venitur ad prandium, & ecce Domina modestissime e cerasis unum post alterum arripit, in quatuor partes dividit, pelliculam detrahit, & ori lente inserit: insuper ausa jocari interrogavit rusticum, num & ruri ita composite manducentur cerasa? Rusticus haud sibi temperans amplius: Non, ait, non tam composite manducantur cerasa ruri, sicut gratiosa Domina in mensa, verum neque tam inurbane devorantur cerasa, sicut gratiosa Domina facit in camera. Trauner Gall. cant. anno 4. conc. 6. n. 9. Sunt multæ puellæ coram hominibus pudicæ, & modestæ, sed quid in camera? quid in camera? &c. Hoc patebit in judicio.

3. Reg. 14. Uxor Jeroboam mutato habitu venit ad Abdiam Prophetam, cui ille dixit: Quare aliam te simulas? Hæc erit ad confusionem hypocritæ interrogatio Divini Judicis: Audi tu fuisti lupus, cur ovem te simulasti: fuisti impudicus, quare te simulasti innocentem? fuisti sceleratus, cur te simulasti pium ac devotum? O quanta hæc erit confusio accusati! de his ait S. Augustinus: Hypocrita avarus est, qui dum inique agit, desiderat de sanctitate venerari & laudem vitæ rapit alienæ. S. Aug. in Job 27.

Opalum gemmam indiscreta similitudine adulterant Indi: verum experimentum capitur in sole. Ita, ait Plinius, vitia quædam adeo imitantur virtutes, ut difficillimum sit discernere, nisi ad summam lucem judicii Divini proferantur. Hoc facit illud S. Gregorii dicentis: Hypocrita quot vitiis est plenus, quasi tot stercoribus in conspectu æterni judicis illius pectus fœtet. Plin. lib. 37. c. 6. S. Greg. l. 8. Mor.

287. *Est Deo summe odibilis.*

Deus prohibet vestimentum, *quod ex lana, linoque confectum est.* Quia lana ad extra asperitatem, & linum ad intra mollitiem significat? M. conc. 1. ass. 1. n. 6.

Cygnus a Sacrificio excluditur, quia nigredinem cutis albis plumis tegit. M. lb. num. 7.

Ficus maledicitur, quia tantum folia, non fructus habebat M. lb. n. 8.

Abominabile Domino cor pravum. Per cor pravum intelligitur hypocrita. Tales acerbissime habiti sunt a Domino, in uno sermone octies ingeminavit: *Væ vobis.* Matt. 23. Cum alii peccatores solent nominari bestiæ, uti usurarii Lupi, superbi Panthеræ, luxuriosi Porci, crudeles Tygrides, iracundi Canes, desidiosi Cuniculi, loquaces Ranæ: soli hypocritæ S. Augustino vocantur monstra. Segn. Manna 7. Maji num. 2.

Deprehensibilis omnino est hypocrisis, cum sit tegumentum impietatis. Ammon filius David simulabat languorem morbi, ut posset decipere Tamar, quam libidinose deperibat. Ita nonnunquam vaferrimus nequam pellem ovinam induit, ut possit exequi rabiem lupinam, id est, simulat pietatem, ut nanciscatur occasionem impietatis. 2. Reg. 13.

Quamvis Divina Sapientia generaliter impios detestetur, specialiter tamen in hypocritas austere invectus fuisse legitur: Væ vobis Pharisæi! Quid me tentatis hypocritæ? &c.

Mirabile pronuntiatum habet S. Hieronym. dicens: In comparatione duorum malorum levius est in alium aperte peccare, quam simulare & fingere sanctitatem. S. Hier. in Isa. c. 6.

288. *Est Martyrium diaboli.*

Ventus concussit quatuor angulos domus: Quare fœvit in angulos? Origenes ait, quia hypocritæ in angulis platearum ad orandum consistunt. En ipse dæmon aversatur hypocrisin. M. conc. 1. ass. 1. n. 1.

Dæmon *ædificavit, sicut tinea domum suam*: Tinea tantum ad intra nucleum corrodit, manente externa apparentia arboris: ita dæmon internam devotionem satagit destruere, de externa specie parum sollicitus. B. Serm. 70. n. 16. S. punct. 139. fol. 438.

Quid non fecere multi impostores ad acquisendum nomen sanctitatis? Nar-

zatur aliquam puellam triginta mensibus vixisse sine cibo. Virquidam Melancholiæ deditus septem septimanis nil comedebat. Aliqua mulier octodecim, alia triginta annis impasta vixit. Quamquam autem hæc jejunia facta sint partim ope dæmonis, partim ex natura, fuere tamen multi, qui diuturni temporis inediam simularunt, ut magnum & admirabile nomen acquirerent. D. 3. 46.

Puella quædam Parisiis mira miranda facit, a toto regno pro Sancta habetur, in extases rapitur: sed tandem mendacii convicta, negabat se litteras sibi concreditas non aperuisse, ac impostura rea inventa parum abfuit, quin ad partes Hugonotarum transierit. D. 6. 75. D. 8. 100.

Eheu! quid non fecerunt Sancti pro gloria & amore Dei! solitudinem amarunt, vigilias egerunt, opes in egenos liberali manu profuderunt, corpus esurie extenuarunt: hæc omnia faciunt hypocritæ pro diabolo, ita, ut sicut Sancti per vitæ austeritatem fere cum Martyribus æternæ coronæ gloriam merentur; ita illi pro suo martyrio non nisi inanem gloriolam, & mortem infelicem adipiscantur: pendent in Cruce non cum Christo, sed cum siniſtro latrone, &c.

289. *Punitur a Deo gravissime.*

S. Greg. Dial. l. 4. c. 40. Monachus jejunium simulans, in occulto autem voracitati deditus, in articulo mortis convocatis fratribus cum ejulatu edixit, se in pœnam suæ simulationis draconi devorandum esse adjudicatum. E. Verbo. *Abstinentia* 2.

Quædam Virgo orabat, jejunabat, corpus affligebat, & alia faciebat, ut laudes populi aucuparetur. Post mortem apparens, se pro sua simulatione damnatam esse asserebat. E. Verbo *Gloria humana* num. 8.

Act. 5. Ananias & Sapphira justos se simulabant, eorumque agri venditi pretium se ad pedes Apostolorum attulisse mendaciter affirmabant: verum repentina morte à Deo puniti conciderunt.

Infelix hypocritæ pœna est obstinacia, quam Deus supra ipsum permittit; ita enim *per arrogantiam depravatur, ut paratior sit mori, quam corrigi*, ait *S. Greg. lib. 8. Mor.* S. Gregorius.

Hæresiarchæ variorum errorum contra Ecclesiam obstinatissimi incentores, ut in oculis populi famam sanctitatis sibi conciliarent, vitam austeram vixerunt, simulata etiam miracula per fraudes, & impostura patrarunt. Sed quo fine? tandem coram mundo irrisi, abjecti, & despecti omnes, vitam miserabili morte concluserunt. Vide Tit. *Hæretici*. O quam alia quondam coram Dei judicio erit rerum facies, cum illi, qui nunc volunt esse morum Reformatores, detracta larva hypocritæ, & impuri ganeones apparebunt! &c.

Vana gloria.

290. *Fugitur a Sanctis.*

SAnctus Pæmen, Ægydius, Jodocus, Alexius, Hilarion, Petrus Telonarius, aliique cupiunt a mundo pro stultis haberi. S. punct. 21. fol. 83.

Act. 10. S. Petrus visionem habuit de variis animalculis in linteo ad se demissis, & hanc visionem tamen non revelavit Cornelio, cujus gratia facta est hæc apparitio. Quare? *Quia erat alienus a vana gloria* ait S. Chrysostomus. Sanctus Joannes caput reclinabat supra pectus JESU, ubi tamen id enarrat, non prodit nomen suum, sed ait: *Discipulus quem diligebat JESUS*. Idem facit cum recenset, se una cum Petro in Passione secutum esse Dominum: Cur? Chrysostomus reponit: *Quia rem præclaram narrat, quod aliis fugientibus ipse sequeretur, ideo suum nomen silet*. Similiter ipse Christus Dominus cum filiam Archisynagogi a mortuis excitavit, ex modestia dixit illam dormire, non mortuam esse, &c. D. 2. 85.

S. Chrys. hom. 24. in Act.

S. Chrys. Hom. 82.

Sancti cum præclarum aliquid gesserunt, semper illud Deo attribuerunt: *In manu feminæ percussit illum Dominus*, ajebat Judith, &c. Segn. Manna 29. Aug. n. 1.

Frater in obedientia exercitatus a dæmonibus liberavit energumenum: cum autem ob hoc factum valde æstimari inciperet à populo, de terra illa recessit. E. *Obedientia* n. 20.

Lotharius Caroli Magni nepos, recordatus sermonis quem moriens ipsius patersde mundi vanitate habuit, relicto regno in Pruniacense Monasterium se concluſit. S. Fulgentius Romæ cum videret aulæ Theodorici & Romanæ Curiæ gloriam, illam in comparatione gloriæ cælestis contempsit. S. Benedictus in uno solis radio mundo conspiciens, illum ut punctum despexit. S. Franciscus seipsum ad Deum ut abyssum vanitatis, & omnem mundi gloriam ut vaporem terræ intuitus est. S. Salvius Episcopus post mortem

mortem justu Dei ad corpus rediens, convocatis fratribus, quasi a somno evigilans, exclamavit: Dilectissimi, nihil est, quod in hoc mundo cernitis? omnia sunt vanitas? &c. C. Eccles. 1. v. 2.

291. *Bonis operibus adimit meritum.*

Sanctus Basilius ait: Vana gloria est dulcis spiritualium operum spoliatrix, jucundus animarum hostis, tinea virtutum, blandissima bonorum nostrorum deprædatrix. S. punct. 21. fol. 88.

Mox ut Ezechias legatis ostendit thesauros, audivit: Auferentur omnia, quæ sunt in domo tua: ita qui gloriantur de bonis spiritualibus, perdunt illa &c. S. punct. 21. fol. 80.

Sunt homines, qui caput tam debile habent, ut gustato modico vino statim inebrientur: ita multi ob modicum opus bonum Sanctos se credunt. S. punct. 21. fol. 81.

S. Eleutherius puerum a dæmone obsessum liberat, dumque id cum quadam jactantia aliis narrat, & sibi vane complacet, puer iterum a malo spiritu occupatur, & non amplius nisi multis lacrymis expellitur. Sanchez 7. part. c. 2. fol. 912. E. *Jactantia*.

Multi sunt qui sua opera debuccinant, & vitia omni opera occultare studeant. Paoletti Dom. 1. post Epiphan.

Multa poma extrinsecus rubent, intus verminosa sunt: ita multa opera erunt in judicio, inutilia, & exesa a verme vanæ gloriæ: O quot decreta principum in aulis, quot consilia in curiis, quot conciones in cathedris, quot eleemosynæ, aliaque opera nihil proderunt ad salutem ob vanam gloriam!

Noctu fatui ignes fulgent ut sydera, & tamen nihil nisi vapor accensus sunt. Ita multa opera, quæ in oculis hominum splendent, inanis vapor erunt nihil conducens ad cæli mercedem.

Quidam fucci pretiosi, & balsama ad coruscationem fulguris virtutem suam perdunt: ita opera ex se bona, si in oculis hominum coruscant, inania & sine merito sunt.

292. *Est mera, & inanis nugacitas.*

Vetula Evangelica, Magdalena, Sancta Paula, Hilarion, aliique absconduntsua opera, & illorum laus in lucem protrahitur. Econtra gloriæ cupidus, *si ascenderit usque in cælum, quasi sterquilinium in fine perdetur*. Sterquilinium nive coopertum pulcrum quidem est, sed cito perdit candorem. S. punct. 20. fol. 77. 78. & seq.

Plautus carpit nugas theatri, vocat quotidiana convicia, quæ in lenones & parasitos jacebantur a comœdiarum actoribus: de his Cicero: *Amicos habet meras nugas*. Idem dicendum de sectatoribus vanæ gloriolæ. C. Sophon. 3. v. 17.

Corruptio est humanæ naturæ, ex quæ nugas magis amat, quam seria & utilia, ita ut homines a Propheta non jam nugatores, sed ipsæ nugæ appellentur. Domitianus loco gravissimorum negotiorum Imperii muscas capiebat, unde sarcasmus: *Nec musca apud ipsum est*. Ita agunt, qui vanam gloriam captant, tempusque pessime impendunt, quod animæ saluti impendere deberent: *Fascinatio nugacitatis obscurat bona, &c.* C. Soph. 3. v. 17. *Sap. 4.*

Mundana gloria mera est inanitas. 1. Ob brevitatem. 2. Ob murabilitatem. 3. Ob interitum. 4. Ob mendacium. 5. Ob fraudes & fallacias. Econtra quæ in cælo apud Deum omnia sunt solida, longa, immutabilia, incorruptibilia, vera & fidelia. Sicut ciphra o si à numero solido separetur, nihil efficit, nec numerus est, sed inanis circulus: sic omnia quæ sub cælo sunt, inania sunt, & nullius valoris ac pretii. Rursum quo magis cipham multiplicas, eo magis inania coacervas, quid enim significant ooooo? Nihil! Ita qui plures opes, honores, & res vanas coacervas, eo inanior & vanior efficeris. C. Eccles. 1. v. 2.

293. *Non assequitur honorem quem quærit.*

Quantumvis homo virtuosus sit, tamen malevolorum maledicentiæ expositus est, qui etiam bona male interpretantur; quia honor est in honorante. Formicæ ab ipso Deo laudantur in Scripturis, & sunt laudabiles, quia Festa observant, politicum regimen tenent, Architectonicam notitiam habent, & Oeconomicam &c. Et tamen a Petrarcha criminantur, quia horrea depopulantur, & instar prædonum de rapto vivunt, &c. VV. art. disc. font. 49. Ex. 4.

Arrogans quidam homo tam fastuose de se sentiebat, ut lemma sibi attribuerit: *Omnia*. Verum alius tumori castigando huic voculæ præposuit litteram S, ut loco *omnia* legeretur *Somnia*. VV. art. disc. font. 88. ex. 12.

Qui sole lucente umbram fugiunt, illam